

Bohoslužby v Olomouci 19.června 2016

Lk 9, 18-24

Milé sestry, milí bratři, jednou to muselo přijít. Jednou se musel Ježíš podívat za sebe, aby zhodnotil své dílo. Za koho je považován? Jak mu lidé porozuměli, jak jej pochopili? Jak na ně působí? Jde všechno správným směrem? Jeho dílo je přeci velmi důležité a je potřeba mu správně rozumět. Dokud je ještě čas, je třeba se tedy ptát. Jednou to muselo přijít, že si člověk potřebuje uvědomit, s kým se setkává, za kým jde.

V odpovědích učedníků zaznělo hodně zajímavých nápadů. Jan Křtitel, Eliáš, vstal jeden z dávných proroků. Všechno jsou to postavy důležité pro život Božího lidu. Eliáš byl očekáván, až přijde správný čas, čas Mesiáše, vrátí se Eliáš, aby lid připravil na setkání s jeho Pomazaným. O Eliášovi se vědělo, že byl vzat do nebe, proto byl očekáván jeho opětovný příchod. Jak vypadal nikdo neví, proto mohl být za takového Eliáše považován právě Ježíš. K osobě neukazovala podoba, ale činy. A ty Ježíšovy velice nápadně připomínaly právě působení Eliášovo. U vstání některého z dávných proroků už je nutné počítat se vzkříšením. Je přitom pozoruhodné, že bližší bylo vidět v Ježíši někoho, kdo zde již byl a znovu se vrací, než někoho zcela nového, nově povoláného. To je ostatně patrné i u přirovnání k Janu Křtiteli. Toho si mnozí pamatují. Ježíš začal působit až po jeho zatčení. V tuto chvíli to bylo už i po jeho smrti. Takže opět je to vidina návratu někoho významného.

Srovnání s těmi, co už byli a nějakým způsobem se vrací, možná působí zvláště, ale není zase ničím tak mimořádným. Už od chvíle pádu Jeruzaléma a vypálení chrámu babylonským vojskem, je téma návratu velice silné. I příchod Mesiáše je spojen s tím, že se vrátí doby slávy. Z toho, co se nyní děje, se lid vrátí k době, která byla jeho zlatým věkem. Myslím, že tomu můžeme docela dobře porozumět. Vždyť se nám to také stává. Ohlížíme se do minulosti a tam hledáme to dobré. Není to v té nejbližší minulosti, spíše v té vzdálené, kterou často ani nepamatujeme. Nicméně nacházíme v té minulosti ideály a hodnoty, které nám dnes chybí a tak zkrátka toužíme po návratu.

Jiný pohled na Ježíšovo působení přináší za všechny učedníky Petr. Ježíše vyznává Božím Mesiášem. To je něco nového. Je to sice blízké tomu vyznání davu, jde o příchod věku Mesiáše. Petr tak vyznává, že není čas přípravy, ale už nastal onen příchod. Posouvá se tak o

kousek dál. Otázka je, co to konkrétně může znamenat? Je to vyznání toho, že již nastal onen zlatý věk? Dost možná. Jisté je, že se něco zásadní děje. Spolu s ostatními není svědek dalšího posílení v naději návratu, je svědek příchodu dlouho očekávané události. Je svědek zlomového momentu dějin, protože končí doba naplněná nejistotou, smutkem. Příchod Mesiáše je začátek času radosti, času uvedení všeho do pořádku. Situace, která působí spíše chaosem a nejistotou, skončí a zavládne řád, který člověku dává jistou oporu do jeho života.

Petrovo poznání je tak velice nadějně a jistě by lákalo oznámit to hned všem. To by bylo něco, pojďte, Ježíš přiznal, že je Mesiášem. Teď víme, že smíme jít za ním, víme, že jsme na dobré cestě. Jenže právě tomu Ježíš činí přítrž. Nařizuje mlčet. Proč? Z jakého důvodu? Není to škoda? Není to proti jeho působení? Chtěl vědět, jak ho lidé vnímají, evidentně to nepochopili správně, tak přece by bylo hodno jim to říct. Jenže on nařizuje mlčení a nejen to. Mluví o utrpení. Ano, tím to mlčení dostává svůj smysl. Mesiáš bude trpět. To je představa návratu k řádu poněkud jiná, než dav v danou chvíli čeká. Pokud v Ježíši vidí Eliáše, Jana Křtitele, či některého z proroků, pokud vidí návrat ke slavným dobám, trpící Mesiáš by je spíše vyděsil. Ostatně i sami učedníci se s tím těžko vyrovnávají. Ježíš představuje něco radikálně nového, s čím se doposud nesetkali. Cesta Mesiáše skrze utrpení, smrt a vzkříšení, to je něco, čemu se dá těžko rozumět. Alespoň v danou chvíli. Znamená to přijmout zcela jiný pohled na lidský život, jeho naplnění, hodnotu. Doposud jakoby tomu bylo tak, že tato hodnota je dávana zvenčí. Je zde Mesiáš, zajistí dobré životní podmínky, tím pádem bude i můj život lepší, bude mít větší hodnotu. To, co jsem, plyne z toho, kam patřím. Jsem součástí podrobeného lidu, jsem na tom špatně. Jsem součástí slavného lidu, jsem na tom dobře. Jenže Ježíš to posouvá o něco dál. Nezáleží na tom, kam patřím, ale komu patřím. Je to takový drobný rozdíl. Skoro by se zdálo, že na tom přeci tolik nezáleží. Jenže on tento rozdíl ukazuje z čeho bere člověk sílu pro svůj život, jaký je jeho základ a tím pádem i jeho hodnota.

Než učedníci stačí něco namítnout proti tomu, že mluví o cestě utrpení, říká všem, tedy učedníkům i zástupu, slova o následování. Bylo docela snadné jít krajem za Ježíšem, vždyť konal mnoho divů, bylo na co koukat a přitom stále bylo možné držet si odstup. Jenže Ježíš teď ukazuje k tomu, že to nemusí být tak snadné. Kdo chce jít za ním, musí zapřít sám sebe, nést svůj kříž a následovat Ježíše. To jít za ním se dá pochopit ve smyslu společenství, setkávání. Použitá předložka ukazuje na prostor za Ježíšem. Tedy na místo v zástupu těch, kdo mají před sebou Ježíše a jdou pak v jeho stopách, v jeho blízkosti. Být součástí tohoto společenství není jen tak, něco to člověka stojí. Něco musí dát, aby mohl skutečně za Ježíšem jít. Tím prvním je sebezapření. Co znamená se zapřít? Zapírání je potlačování něčeho, odsouvání na vedlejší kolej. Umíme to s různými věcmi i lidmi. Ovšem Ježíš žádá učinit to se sebou. Jít za Ježíšem nejde z prospěchu, nejde to kvůli sobě. Mnozí přicházeli, jen proto, aby ukojili svou zvědavost, aby dosáhli uzdravení svých nemocí, aby se měli lépe. Dokud Ježíš uzdravoval, dalo se s tím vyjít. Jenže on nebude uzdravovat stále. On půjde cestou kříže. A zde už nebude co obdivovat, nebude co brát, naopak, půjde o život. V tu chvíli je nejlepší řešení útěk. Ostatně to bylo vidět v pašijním příběhu. Když je Ježíš posazen na oslátku, volají všichni Hosana, když je v potech před Pilátem, volají ukřižuj.

Setkání s Ježíšem je setkání se svým životem v celé jeho bídě. Proto to sebezapření. On najednou člověk pozná, že ty jeho problémy nepůsobí věci přicházející zvenčí, ale problém je kdesi uvnitř. Proto nemůže k Ježíši přijít s tím, že potřebuje to či ono. Jít za Ježíšem je připravenost nechat Ježíše samotného, aby rozhodl, co potřebujeme, co máme konat. Znamená to nechat jeho, aby naplnil náš život. Ono je těžké nemyslet na sebe, na své potřeby, na své pohodlí, na skvělost svého života. Jenže právě, když tyto myšlenky stojí na prvním místě v lidském životě, pak je ta cesta za Ježíšem dost složitá a skoro i neschůdná. Zapřít sám sebe znamená poznat, že já sloužím Bohu a ne Bůh mě.

S tím sebezapřením souvisí nesení kříže. Každého dne nes svůj kříž. To je vyrovnání se, smíření se sebou sama. Nesení kříže není příjemné. Pomyšlení na to, že jsem hříšník, také zrovna ne. Ale k tomu chození za Ježíšem to patří. Každý z nás na sobě neseme svůj kříž i dnes. Vzpomeňme, co psal Pavel o vztahu ke Kristu. Křtem jsme spolu s ním ukřižováni. Spolu s ním jsme přibiti na kříž, kříž, který jako on vláčíme na místo své smrti. Nesení kříže tak ukazuje ke smrti starého člověka v nás. Když neseme svůj kříž, neseme tak svou vinu, svůj hřích. To je důležité. Při cestě za Kristem nemůže náš hřích zůstat někde bokem, snad proto, abychom se učinili lepšími, abychom Bohu v Kristu dokázali, že se mu stavíme na roveň. Patří k našemu společenství s Bohem, že neskrýváme svůj hřích, ale v podobě kříže jej bereme na sebe. Je to poznání, že jsou to právě mé hříchy, za které pak Ježíš na kříži umírá.

Poslední podmínkou je následování. To je trochu něco jiného než jen jít za Ježíšem. Následování je ochota se od Ježíše učit, touha být jako on. Je to vzdání se všeho jiného a postavení Ježíše jako jediného vzoru a také Pána svého života. Když to to potom člověk sečte, dojde k závěru, že Ježíšovo Mesiášství přeci jen přesahuje tehdejší představy. Proto o něm mají učedníci mlčet. Bez událostí velikonočních nemají ostatním moc co říct. Až na jejich pozadí začíná být patrné, co toto vyznání Ježíše Mesiášem znamená. Vyznat Ježíše Mesiášem není návrat ke slavné době království, není to návrat ani ke slavným dobám apoštolů, či jiným dobám, kdy si člověk říká, že bylo jistě lépe. Je to návrat k samotnému Bohu, návrat ke svým vlastním kořenům, které právě a jen z Boží dlaně čerpají svou sílu.

Jednou to musí přijít. Setkáme se s Ježíšem a budeme se muset rozhodnout, co pro nás znamená. Jednou musí přijít i v našem životě to základní rozhodnutí. Jít dál za Ježíšem a ztratit tak vše, co jsem si pracně budoval? A nebo zůstat sám svůj, ponechat si svůj život, který může Ježíš občas vylepšit? Pak jej ale můžu ztratit. Není řečeno kdy a jak, ale člověk jej jednou ztratí, prohraje. Proto jednou musí přijít to rozhodnutí, k čemu se přiznat? Dát se cestou návratu, nebo obrátit svůj pohled do budoucna. V minulosti se dá vrátit k mnoha věcem, v budoucnu nás však čeká Kristus a nový Jeruzalém. Už prorok Izaiáš nás zde povzbuzuje, když říká: *"Nevzpomínejte na věci dřívější, o minulosti nepřemýšlejte. Hle, činím něco docela nového a už to raší. Nevíte*

o tom?

Z

milosti Boží už o tom smíme vědět. Už to tedy přišlo, Kristus je mezi námi a je čas se rozhodnout.

Pane Ježíši, dal jsi poznat učedníkům své dílo. Dáváš se poznat i nám a čekáš, jak tě přijmeme, jak se rozhodneme tě následovat. Pomáhej našemu hledání, abychom jako tvoji učedníci mohli dojít k tomu, že ty jsi náš Mesiáš, náš Kristus.

Amen.